FOR Freedom AND Justice...

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

NO. 180 — CLEVELAND 3, O., TUESDAY MORNING, SEPTEMBER 14, 1948 — LETO L. — VOL. L.

Librarian of Congress
Washington, D. C.

VESTI IZ SLOVENIJE

ODKUP ŽITA PRIČELI. — 6. avgusta se je začel odkup žita v Jugoslaviji. V Sloveniji zo začeli z odkupom teden dni kasneje. Vsakemu kmetu je določeno koliko mora oddati. Plačajo mu po cenah, ki jih je država določila. Pritiskajo pa na kmete, da bi prodali naravnost državi še od tega, kar kmetu ostane. Kmet ima ob teh prisilnih oddajih živ občutek, da ni več gospodar svoje zemlje, svojega dela in svojega pridelka. Postal je hlapec države. Ve pa danes vsak kmet v Jugoslaviji, da je vse to priprava na čas, ko mu pobero zemljo in ga narede za popolnega sužnja sužnja komunistične države.

KONOPLJA ZA VRV. — V tem razpoloženju je razumljivo, da si kmetje pripovedujejo

(Dalje na 3. strani).

Parlamentarna unija zboruje v Rimu

Rim. — Zastopniki 39 parlamentov so se sestali v Rimu k zborovanju medparlamentarne unije. USA zastopa senator Barkeley podpredsedniški kandidat demokratske stranke. On je v svojem govoru pojasnjeval U. S. A. zunanjo politiko in delo po Marshallovem načrtu. Povdaril je, da Amerika hoče svobodo vseh narodov in ne želi nikomur vsiljevati svojega načina vlade. Vsi delegati so povdarjali, da je treba čuvati Zvezo Narodov, kot najboljšo ustanovo, ki more preprečiti mednarodne spore z orožjem. Italijanski minister Sforza in še nekateri drugi delegati so se izjavili za Unijo evropskih narodov, ki jo je tudi ameriški zastopnik pohvalil kot zadevo, za katero je treba neumorno delati in stremeti. Jugoslovanski delega Simić pa je branil Sovjetsko politiko in njeno izkoriščanje pravice "veta" v Zvezi Narodov.

—o—

Sramota sedanjega svobodnega sveta

Geneva. — Geineralni tajnik Mednorodne organizacije za begunce IRO, je priznal, da je komaj kakih 600,000 beguncev sedaj v oskrbi te organizacije, 900,000 pa je še takih, ki bi imeli pravico, da bi uživali to oskrbo in zaščito, pa je ne morejo, ker ni sredstev. Kakih 120,000 jih nujno prosi za pomoč v taboriščih, pa je ne morejo dobiti, ker ni sredstev. Tajnik mora predlagati, da se ne sprejme nikogar dokler sredstva ne bodo razpolago.

—o—

SLOVENSKI IZGNANCI SO SI REŠILI LE GOLO ŽIVLJENJE. POMAGAJMO JIM!

Tri na dan

Neka revija poroča, da sta v Ameriki samo dva lista za Wallacea. Eden je Daily Worker, glasilo ameriške komunistične stranke, drugi je Gazetta iz York, Pa. — Poročilo ni točno, ker ne omenja Prosvete, Proletarca in Enakopravnosti, ki tudi krhajo meče za Wallacea. Ne delajmo torej krivice velezaslužnim.

* * *

Ameriška demokracija je dobila brco — jamra Prosveta, ker nekaj držav ne da Wallaca na volivno listo. Toda "demokracija" v Titovini pa ne dobiva brc, kjer ne sme biti nobenega kandidata poleg tistih, ki jih imenuje Titov režim.

* * *

V nekem oziru se Tito natančno ravna po sv. pismu. Ukazal je namreč: ne imej poleg mene nobenega drugega boga.

Trupla vojakov bodo dospela danes domov

Danes opoldne bodo dospela trupla bratov Cpl. Anton Hočevar in Pfc. Laddie Hočevar v Cleveland za pokop. Družina stanuje na 15910 Raymond Ave., Maple Hgts.

Cpl. Anton Hočevar

Cpl. Anton Hočevar je bil star komaj 22 let, ko je bil ubit v boju v Nemčiji 17. januarja 1945. Bil je poklican v armado 14. novembra 1942. Obiskaval je Maple Heights višjo šolo. Pred odhodom v armado je bil uslužben pri Richman Bros.

Pfc. Laddie Hočevar

Pfc. Laddie je bil star komaj 22 let, ko je padel v boju na Luzon-u na Pacifiku 13. januarja 1945. Bil je poklican v armado 4. marca 1943. Tudi on je obiskoval Maple Heights višjo šolo. Bil je uslužben pri Lempco Products Co.

Poleg žalujočih staršev Charles in Marija Hočevar zapuščata brata Charles, sestri Alice in Betty in več drugih sorodnikov. Pogreb padlih vojakov bo iz Ferfolijevega pogrebnega zavoda v četrtek zjutraj z vojaškimi častmi ob pol devetih v cerkev sv. Lovrenca ob 9. uri. Sorodniki, prijatelji in znanci so vabljeni, da se udeleže pogreba. Pokop bo v vojaškem oddelku na pokopališču Kalvarija.

—o—

Med Slovenci po svetu

Buenos Aires, Arg. — Podpisani naročam cenjeni list Ameriško Domovino. Pošljite mi jo takoj. Naročnino bom poravnal takoj po sprejemu. Vam vdani,

Jože Albrecht.

Sovjeti samolastno proglašajo svojo oblast nad celo Korejo

Seoul, Koreja. — Komunistična narodna skupščina severne Koreje je proglasila sebe za edino zakonito narodno predstavništvo cele Koreje. — Pravi, da bo iz njenih vrst sestavljena vlada za celo Korejo. Naznanja, da ima Narodna skupščina 527 zastopnikov. Od teh jih je — tako trdijo komunisti — 360 iz južne Koreje (južna Koreja je pod amerikansko okupacijsko oblastjo, je imela posebne volitve in je že pred mesecem dni organizirala v najlepšem redu in po demokratičnih načelih svojo posebno vlado). Teh 360 zastopnikov iz južne Koreje, pravi komunističen razglas, je bilo izvoljenih dne 25. avgusta na tajen način po celi južni Koreji. Volitve so se vršile kljub velikim težavam, ki jih dela reakcionarna policija pod ameriško oblastjo. 77.48 odstotkov prebivalstva je glasovalo.

Severna korejska vlada bo poslala celo v Pariz na glavno skupščino Zveze narodov posebno delegacijo, ki bo tam povedala, da je samo ona resnična ljudska vlada cele Koreje in da parlament in vlada, ki sta bila izvoljena pod nadzorstvom Zveze narodov v južni Koreji nimata zaslombe v korejskem narodu in ne predstavljata nobenega dela korejske države.

—o—

"Svobodna Slovenija" je list naših ljudi v Argentini. Naročite ga pri upravi Victor Martinez, 50, Buenos Aires, Argentina.

Amerika močna in enotna proti sovražnikom svobode

New York. — Senator Vandenberg je dal posebno izjavo o stališču svoje stranke v osnovnih zunanje političnih zadevah Združenih držav. Izjava je nanamenjena svetoni javnosti v očigled berlinske krize in konvencije Zveze Narodov v Parizu. Vandenberg je dejal: Brez ozira na vse naše notranje spore naj svet ve, da je Amerika združena in sporazuma, da bo čuvala ameriške pravice povsod, trdno in odločno. Mi hočemo pravišen mir za sebe in za vse miroljubne na svetu. Nihče naj se ne vara vsled naših volilnih notranjih sporov. Amerika je združena proti vsakemu napadu in proti sovražnikom svobode.

—o—

NOVI GROBOVI

Marie Somrak

Po dolgi bolezni je umrla v Cleveland Clinic bolnišnici Marie Somrak roj. Kozel, stara 38 let, stanujoča na 20831 Tracy Ave., v Euclidu. Rojena je bila v Clevelandu. Bila je članica podružnice št. 25 SŽZ. Tukaj zapušča žalujočega soproga Josipa, sinova Larry in Jimmy, mater Mary. Oče Anton ji je umrl pred šestimi meseci. Dalje zapušča 3 sestre: Jean Jakobic, Frances Bell in Ann Macks ter več drugih sorodnikov.

Pogreb bo v četrtek zjutraj ob 9:15 iz Zakrajškovega pogrebnega zavoda v cerkev Brezmadež. Spočetja na Superior in 41. cesta in na Kalvarijo.

Razne najnovejše svetovne vesti

NEW DELHI — Vojna v Indiji je v polnem teku. Poveljstvo vojske Hyderabad je že izdalo prvi vojni komunike, v katerem pravi, da so sile narodne brambe uspele, da so ustavile prodirajočega sovražnika. Predsednik vlade Hyderabad-a Mir Daik Ali je izdal proglas na narod. Zagotavlja, da se bo vlada borila za neodvisnost dežele in vse storila, da se indijske čete prepode iz domovine. Demonstracije v korist vojne in proti nji so po celem indijskem polotoku. Muslimanski svet je posebno razburjen, ker je vlada napadene države v rokah muslimanov, Indijci trdijo, da je pa večina prebivalstva Hyderabada Hindu. Indijska vlada, ki je odredila vdor čet, utemeljuje svoj korak s tem, da Hyderabad nikoli ni bila popolnoma neodvisna država in bi moral deliti usodo z ostalimi indijskimi državami, ki so sklenile pogodbo o neodvisnosti z Angleži. Hyderabad pa nasprotno stoji na stališču, da je pod angleškim imperijem imel on prav isto stališče in položaj kot sedanja indijska država. Nikdar ni Hyderabad sklenil nikake pogodbe o izpremembi tega stanja in nikoli se ni podvrgel nadoblasti katerekoli indijske države. Če je angleška suvereniteta odpadla, je Hyderabad avtomatično postal popolnoma neodvisna suverena država, ki si svoje neodvisnosti ne da kršiti od nikogar.

* * *

LAKE SUCCESS. — Zastopnik Hyderabad-a je vložil zahtevo, da Zveza Narodov posreduje v indijskem sporu in zlasti prepreči nasilen vhod indijskih čet na ozemlje Hyderabada. Varnostni svet Zveze Narodov naj bi o stvari razpravljal na seji prihodnjo sredo.

* * *

WASHINGTON. — Radi posebno težke situacije v Berlinu, ki vsak trenotek lahko postane kritična, sta imela posebno posvetovanje predsednik Truman in državni tajnik za zunanje zadeve Marshall.

* * *

BERLIN. — Na letališču Rangsdorf blizu Berlina v ruski coni je eksplodirala municija. Bilo je v skladišču 15 ton raznih razstreliv.

* * *

BERLIN. — Položaj se smatra tako zelo na ostrini, da listi že kar prinašajo dan, ko bodo komunisti prevzeli s silo vso vlado v Berlinu. To se bo po teh poročilih zgodilo v novembru, takoj po volitvah v USA. Sovjeti so izdali naročilo vsem organizacijam komunistične stranke v Nemčiji, da morajo uporabiti vsako možnost in priložnost, da delajo nemre in napravljajo položaj vse težji. Nemiri naj se stopnjujejo tja do novembra. Komunisti imajo obvestilo, da se sovjetska zveza noče resno pogovarjati z zapadnimi zavezniki radi berlinske krize, ker stoji na stališču, da spada Berlin v vsakem slučaju v njeno domeno.

Poletno potovanje po Jugoslaviji

Skozi predor na Jesenice – Z Jesenic do Ljubljane in Zagreba – Huda vročina – Prenapolnjen vlak – Hrana v jedilnem vozu.

Sedem mesecev je čakal predno je dobil vizo za Jugoslavijo dopisnik Chicago Tribune Mr. Larry Rue. Dobil je potem dovoljenje, da ostane v Jugoslaviji teden dni. Takole popisuje svoje doživljaje in vtise:

Potoval sem po dolgem po Jugoslaviji od Jesenic do Belgrada in nazaj in skušal bom popisati kar sem videl v prestolici te države.

Zaprosil sem za vizo pri jugoslovanskem poslanstvu na Dunaju že v decembru mesecu lanskega leta. Nič ni bilo odgovora. V juliju sem jo mahnil k jugoslovanskem poslanstvu v Bernu, v Švici in poizvedoval o uspehu moje prošnje. Vrnil sem se v Frankfurt, ko me tri dni kasneje kliče telefon in mi pove, da je viza dovoljena. Prišla je moja prošnja v tisto skupino, ki so ji Jugoslovani dovolili, da obišče podonavsko konferenco v Belgradu.

V Bernu sem potem moral izpolniti nove formularje, dobil vizo, ki je bila dobra za bivanje v Jugoslaviji med 26. julijem in 3. avgustom in je bil veljavna samo še do 10. avgusta. Prosil sem za vizo, da bi mogel pisati o ekonomskih razmerah v tej deželi.

Pred podonavsko konferenco je State department vprašal kateri časnikarji žele prisostvovati konferenci in jih pozval, da naj predlože svoje prošje. 30 nas je prosilo, 15 nas je dobilo vize.

Jesenice v Jugoslaviji so zvezane z Avstrijo s 5 milj dolgim predorom, preko odnosno skozi koroške gore na Koroško, ki je avstrijska provinca pa jo Jugoslavija zahteva zase.

Samo en osebni vagon dnevno vozi po tej železniški progi. Ni spalnih voz, niti vlakov za dolge proge kakor je to bilo pred vojno. Med vožnjo z Jesenic do Belgrada more človek govoriti s potniki in ta prilika se mu nudi tudi med dolgimi postanki na postajah med vožnjo.

Carinski in obmejni uradniki so bili zelo vljudni. Nič nisem čutil, da sem šel preko meje "železne zavese." Moral sem samo popisati denar, ki sem ga imel pri sebi, niso mi dovolili, da bi nesel s seboj v Jugoslavijo tujezemske časopise, dovolili pa so mi magacine.

Kakor je osebni promet malenkosten, pa je tovorni promet med Podroščico in Jesenicami bolj obilen. Postajni načelnik v Podroščici mi je povedal, da Jugoslovani precej trgujejo s Švcio in Nizozemsko. Tja pošiljajo žito in rude, od tam pa dobivajo stroje, ki so jih pred vojno dobivali iz Nemčije.

Ob treh zjutraj smo prišli na Jesenice, pa je bil dan poprej predno smo se premaknili proti Ljubljani. Jugoslovani zgodaj vstajajo. Ob šestih zjutraj so bili delavci že pri svojih poslih. Pri skoro vseh delih, tudi kot težki delavci pri popravljanju železniške proge, delajo ženske pod istimi pogoji in v istih razmerah kot moški. Videl sem precej gradbenih del med potjo, povsod sem videl kako delajo ženske najtežja dela tako, da sem se na to že kar navadil predno smo prišli v Belgrad.

Bilo je takrat najbolj vroče poletje in termometer je dosegel 100 stopinj, ko smo se vračali proti Jesenicam.

Belgrajski vagon me spominja na dneve po prvi svetovni vojni. Okno v kupeju je bilo deloma razbito. Zaves ni bilo. V enem kupeju ni gorela edina mala žarnica. Švicarski vagoni in kupeji so bili precej čedni in umivalnice čiste, vagon, ki je prišel na Jesenice iz Belgrada, pa ni imel tekoče vode. Bil je model iz leta 1916.

Beseda "železna zavesa" nima nobenega pomena za človeka, ki ima vizo. Od trenotka, ko sem opravil na carini in pri mejni policiji pa dotlej, da sem v Belgradu opravil formalnosti v hotelu, mi ni bilo treba nikjer kazati mojih papirjev. Nič nisem videl takega, kar bi kazalo, da je kak Jugoslovan posebno nesrečen ali nezadovoljen. Res je potovalo veliko vojakov in veliko častnikov, pa se mi je zdelo, da se kar dobro razumejo s civilnimi ljudmi.

Vlak dela velike, dolge postanke v Ljubljani, na postajah med Ljubljano in Zagrebom in potem v Zagrebu. Od Zagreba dalje teče proga po široki plani sredi lepega žitnega polja in razgled je bil dober. Videl sem žitna polja, vrtove, sadovnjake, največ z jabolki in slivami, precejšnje črede goveje živine, prešičev in ovac. Žetev izgleda odlična. Če vpoštevamo, da je 85 odstotkov jugoslovanskega prebivalstva poljedelcev, izgleda Jugoslavija kar bogata dežela. Prebivalcev je 15,700,000.

V Ljubljani so dodali vozove iz Francije in Italije za Bukarešto, Sofijo in celo za Turčijo. Vsi vozovi so bili prenapolnjeni s stoječimi potniki. Bila je taka gneča, da ni bilo mogoče iti skozi vozove preko ljudi in njihove prtljage. Na kolodvorih sem videl ljudi oblečene v raznovrstna oblačila od preproste kmetske delovne obleke do finejših meščanskih oblačil.

Radi mednarodnega prometa je vlak imel od Ljubljane dalje tudi jedilni voz. Toda navadno je prenapolnjen ta voz z Jugoslovani, ki potujejo v tretjem razredu in pijejo ves dan pivo in vino. Za kosilo in večerjo strežaji nekako uspevajo, da izpraznijo jedilni voz. Toda tja ni mogoče priti drugače kkaor na postajah. Ko vlak stoji, je treba teči ob vlaki do jedilnega voza in nazaj.

Opoldne smo dobili neko kislo juho, ki sem jo pred leti zelo zaničeval, to pot pa se mi je zdela prav dobra, nekake spagete, z mesnato omako, kuhano šunko in krompirjem. Zelena hruška je bila za dezert. Večerja je bila ista, le omleto smo dobili za začetek. Veljalo je prvo kakor drugo 110 dinarjev. Uradna zamenjava je 50 dinarjev za dolar.

Kljub raznim zmešnjavam vlak potuje po voznem redu, ki je pa za tretjino počasnejši kakor pred vojno. Ko je dano znamenje, se vlak začne premikati brez ozira na to, če ljudje še izstopajo ali pa vstopajo. Vrata na obeh straneh vlaka zapirajo ljudje sami, vendar se pri tem ni nikomur nič pripetilo. Videl sem dva človeka, ki sta na postaji skočila po vodo, pa sta ostala tam, ker je vlak odpeljal.

(Dalje prihodnjič)

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Žogoigralec zbolel—

Don Black, eden najboljših igralcev v moštvu Indijancev je zelo nevarno zbolel kar na stadijonu včeraj med igro. Med metanjem žoge si je sam prizadejal poškodbo v vratu, ki izgleda da je zelo nevarna. Leži nezavesten v bolnišnici.

Za bolno ženo—

Za težko bolno Mrs. Raymond, roj. Mahnič, so bili izročeni v našem uradu sledeči nadaljni darovi. Po $10: Gubanc Dry Goods, 16725 Waterloo Rd; Mr. in Mrs. Butkovič, 17810 Dillewood Ave.; po $5: Mrs. Joseph Tuttin, Strabane Pa., in M. Pinculic, 15709 Parkgrove Ave., po $2: Annette Rasper, 1591 E. 41 St. in dve neimenovani, neimenovana iz Johnstowna, Pa. $1. — Iskrena hvala vsem skupaj za velikodušne darove.

Na oddih—

Mrs. Molly Stergar iz Painesville, O., in njena sestra Mrs. Helen Cerne iz 160. ceste, sta se podali za par tednov k sorodnikom v Kansas City, Kans. Želimo jima mnogo zabave na počitnicah.

Druga obletnica—

V sredo ob 7 bo darovana v cerkvi sv. Filipa maša za pok. Richarda Znidaršič v spomin 2. obletnice njegove smrti.

Za kegljaški šport—

Vse one ženske, ki jih zanima kegljanje, lahko pristopijo h kegljaški ligi Slovenske ženske zveze, ki prične s kegljanjem jutri popoldne ob 1 na kegljišču Slovenskega del. doma na Waterloo Rd. Kegljanje bo vsako sredo ob 1 popoldne. Lahko pridete v sredo kar na kegljišče, ali pa lahko pokličete za informacije Mr. ali Mrs. Adolf Perdan, IV 5735.

Darovi za begunce

Za slovenske begunce je bilo nadalje darovano sledeče: iz urada tajnice clev. podruž. Kat. Lige, so sporočani sledeči darovi: Anton Grdina je izročil na račun svoje obljube $150.00, neimenovana iz Euclida je darovala $5, Olga Jelerčič, 1000 Creek View Dr. $2, Frances Kaučič, 1067 E. 67 St. $1.

Anton Meljač poroča iz Newburgha, da je prejel $27 in sicer so darovali: Terezija Jerič, grocerija na 81. St. $10, Florijan Cesar iz 81. St. $10, Mrs. Anna Fortuna, Maple Heights, O., $5, Mrs. Uršula Pozoreli, 2877 E. 104 St. $2.

Jerry Koprivšek iz Bethlehem, Pa., je poslal $11.50, Frank Tushar iz Gilbert, Minnesota $5, neimenovana je dala $4, in Frank ter Mary Hočevar iz 1644 Lorain Ave. $2.

Iskrena hvala vsem skupaj za požrtvovalnost in priporočamo tudi drugim, da bi darovali po svoji moči za ta blag namen.

—o—

Nemir v Indiji

New Delhi. — Indija ima vojno. Čete indijske države so vkorakale v glavno mesto pokrajine Hyderabab, klub otporu vlade te pokrajine. Ta vlada noče, da bi njena dežela prišla pod katerokoli indijsko oblast in hoče, da ostane isto stanje kakršno je bilo, ko so Angleži vladali Indijo v celoti. Pakistan in pa Gandijeva Indija se obe borita za oblast v Hyderabab.

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

(JAMES DEBEVEC, Editor)

6117 St. Clair Ave. HEnderson 0628 Cleveland 3, Ohio

Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

NAROČNINA

Za Zed. države $8.50 na leto; za pol leta $5.00; za četrt leta $3.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav $10.00 na leto. Za pol leta $6, za 3 mesece $3.50.

1948 SEPTEMBER 1948

S	M	T	W	T	F	S
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

SUBSCRIPTION RATES

United States $8.50 per year; $5 for 6 months; $3 for 3 months.

Canada and all other countries outside United States $10 per year. $6 for 6 months, $3.50 for 3 months.

Entered as second-class matter January 6th, 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

88 No. 180 Tues., Sept. 14, 1948

Nadutost v politiki

Kdor visoko leta — nizko pade. Ta ljudski rek hoče reči, da se vsako pretirano precenjevanje samega sebe prej ali slej konča s sramoto.

Ta ljudska modrost velja tudi v politiki in mednarodnem življenju. Če kak političen voditelj ali narod začne misliti o sebi in svojih vrlinah več kot je prav, če se preveč začne zanašati na svojo moč, če postane slep za svoje nedostatke, če pride do prepričanja, da ne more pogrešiti v svojih odločitvah, če začne prezirati svoje sosede kot manjvredne, se izpostavi nevarnosti, da bo prej ali slej napravil kako usodno napako, ki ji bo sledil polom in z njim sramota. Vsaka pretirana nadutost je v politiki in mednarodnem življenju še mnogo bolj nevarna kot v življenju posameznikov. Kajti ima veliko bolj daljnosežne in usodne posledice.

Zadnja svetovna vojna je v posebno strašni luči pokazala, kam vodi narode nadutost v politiki in v mednarodnih odnosih. Pretiran nacionalizem, prezirljivo podcenjevanje drugih narodov, slepo prepričanje, da "fuehrer" ali "duce" ne more pogrešiti, neutemeljeno bahanje o lastni premoči, vsa ta nadutost, ki jo je Hitler skušal vcepiti v kri Nemcem in Mussolini Italijanom, se je končala s katastrofo, ki je uničila Evropo in prinesla sramoten konec tistim, ki so jo zakrivili.

Človek bi mislil, da bo ta lekcija, ki bo s krvavimi črkami ostala zapisana v zgodovini človeštva, dovolj prepričevalna za te narode in njihove odgovorne voditelje. Človek bi mislil, da bo odurna slika Mussolinija obešenega z glavo navzdol, žalosten konec do blaznosti obupanega Hitlerja, sunil na vesalih, ki je bila usoda drugih nacističnih in fašističnih prvakov, dala misliti vsem, ki zavzemajo podobno stališče v življenju narodov, da pot, ki je hodil po njej Hitler, Mussolini in podobni, vodi v sramoten padec in uničevanje. A očividno ni.

Ko s treznimi očmi sledimo korakom današnjega sovjetskega režima in režimov, ki jih svet imenuje njegove satelite, ko motrimo obnašanje odgovornih politikov za železno zaveso, imamo vtis, da so zmote Hitlerja in Mussolinija doživele drugo izdajo, četudi v drugi barvi in pod drugimi naslovi. Obnašanje današnjih ruskih in njim podložnih politikov je za čuda slično obnašanju nacističnih in fašističnih zaslepljencev. Pretiran osebni kult voditeljev režima, slepa vera, da Stalin ne more pogrešiti, razkošne in z medaljami našopirjene uniforme, propaganda po radiu o moči ruskega naroda, pretirane in zgodovinsko neresnične trditve o iznajdljivosti ruskega genija, ki mu je tako rekoč treba pripisati vse uspehe moderne tehnike, vse to in podobno širokoustenje mora treznega človeka spomniti na leta pred katastrofo, ko smo čuli isto pesem po nemškem in italijanskem radiu in brali iste slavospeve nemški in italijanski rasi po nemških in italijanskih listih in knjigah. Kakor so v onih letih več ali manj zaslepljene množice po taktu kričale imena svojih voditeljev in skoraj malikovale njihove osebne sposobnosti in zasluge tako danes naročene množice še vedno vzklikajo Stalinu, Titu in podobnim bogovom. Fraze, ki z njimi današnji diktatorji slepe množice, in zastave in znaki, ki z njimi pokrivajo palače in trge, so se spremenile, a vse drugo je bistveno enako.

Kakor fašistični ali nacistični režim v svoji nadutosti ni hotel javno priznati ali popraviti niti ene pogreške svojih prvakov, tako se zdi, da je tudi sovjetski režim danes slep za napake, ki jih pogreši. Ves svet n. pr. je obsodil ravnanje ruskega konzula v New Yorku z ono rusko učiteljico, ki se je rešila skozi okno tretjega nadstropja, in z odobravanjem sprejel vest, da ameriška vlada zahteva njegov odpoklic. A sovjetski režim je preobčutljiv, da bi priznal napako, ki jo je pogrešil eden izmed njegovih predstavnikov, in ga zato odpoklical. V svoji naduti zaslepljenosti je raje šel tako daleč, da je z očividno izmišljenimi razlogi skušal opravičiti svojega konzula, in je raje pretrgal konzularne zveze z Ameriko, kot pa da bi popustil in žrtvoval eno samo osebo. In ves svet ve, da je berlinska blokada velik nesmisel in dokaj slaba propaganda za ruski ugled na svetu. A samo sovjetskim očem je to prikrito. Zakaj? Očividno zato, ker sovjetski režim hoče tako. In kakor je nacistični režim hotel vzgojiti množice v pretiranem poudarjanju lastne narodnosti in v oholem in brezobzirnem militarizmu, tako je tudi obnašanje rdečih armad znano po brezobzirnosti in oholi surovosti po vseh deželah, ki jih je preplavila. Kakor poročajo očividci, rusko vojaštvo po svoji nadutosti ne zaostaja za odurno oholostjo, ki je bila tako značilna za nemško armado, in ki jo je nacizem skušal še s posebno vzgojo vcepiti vsakemu nemškemu vojaku.

Vsi ti in podobni znaki resno kažejo, da je današnja Sovjetska Rusija ubrala podobno pot v mednarodni politiki, kot je bil hodil po njej nemški nacizem in italijanski fašizem: namreč pot sile in nadutosti. Seveda smo prepričani, da ta politika nikakor ne odgovarja plemeniti in globoki duši ruskega naroda. Nacistične metode v današnji ruski politiki so ruskemu značaju prav tako tuje kot mu je bil tuj marksizem, ki so mu ga vsilili začetniki sovjetskega režima. Ruski narod je žrtev svojega režima. Ta režim pa je diktatura, kot je bil nacizem in fašizem. Sila in pretirano poudarjanje lastne moči pa je edina pot, ki ji kaka diktatura mora slediti, če se hoče obdržati. Zato mora po njej hoditi tudi sovjetska diktatura.

A kam bo ta pot privedla Rusijo samo in z njo morda doberšen del sveta. Bati se je, da v podobno katastrofo, kot so s svojo nadutostjo privedle Evropo in svet druge diktature. Sicer ta katastrofa pomeni žalosten konec tudi za diktatorje. A kar je tragično pri tem, je, da padec diktatorja, ki je letal previsoko, često globoko prizadene tudi nedolžne. Zato bi bilo veliko bolj želeti, da bi naduti diktatorji spoznali svojo zmoto, preden bo prepozno.

BESEDA IZ NARODA

Slovesnost v Lemontu ob zlatem jubileju P. Kazimirja Zakrajšek

Že dolgo se ni zbralo na ameriških Brezjah toliko Slovencev in starih pijonirjev ter sodelavcev P. Kazimirja, kot v nedeljo 5. septembra k njegovemu zlatemu jubileju. K svojemu staremu vodniku in borcu za verski, narodni in kulturni preporod ameriških Slovencev so prihiteli iz vseh večjih naselbin njegovi prijatelji tam od New Yorka pa do Coloradskih gora. Vsak ga je hotel še enkrat videti, mu stisniti roko in se mu zahvaliti v imenu ostalih, ki niso mogli priti.

Bila je to res ljudska proslava, zbor starih borcev, ki so se odzvali klicu svojega srca, da se še enkrat pogovorijo, predno odidejo k Bogu po plačilo. Z veseljem je prihitel med te stare borce sam ljubljanski vladika Dr. Gregorij Rožman, da tudi on v imenu stare domovine Slovenije čestita jubilantu. Od samostana se je razvila lepa procesija tja do votlinne Lurške Matere božje, ki jo je vodil vladika sam.

Pred votlino se je jubilantu v imenu vseh ameriških slovenskih otrok v lepem slovenskem jeziku zahvalila hči Mr. Fraus za vso ljubezen, ki jo je jubilant izkazval slovenskim otrokom. Mr. Leo Mladič ga je navdušeno pozdravil v imenu vseh društev Najsv. Imena, ki jih je jubilant nekoč ustanovil ter v imenu župnije sv. Štefana v Chicago.

Moramo pohvaliti Chikažane, ki so se res v velikem številu s svojim pevskim zborom zbrali ob svojem starem župniku, ki jim je sezidal slovensko šolo. V imenu tretjega reda je jubilanta pozdravil Mr. Trinko. — Sestre iz asiškega grička so mu zapele ganljivo pesem "Sin Frančiškov bod' pozdravljen." Zahvalna sv. maša se je vršila v škofovi navzočnosti, pri kateri sta mu stregla P. Klavdij in P. Kalist, oba njegova kaplana iz župnije sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. Med sv. mašo je v slavnostnem govoru pozdravil jubilanta vladika ljubljanski dr. Gregorij Rožman ter je poudaril njegovo veliko delo za slovenske izseljence. Po sv. maši je jubilant ponovil Bogu še enkrat svoje redovne zaobljube in nato sta skupaj s prevzvišenim zapela: Tebe Boga hvalimo. Verniki so v ginjenosti peli pesem do konca. — Prevzvišeni g. škof je nato podelil svoj nadpastirski blagoslov. V samostanski dvorani so se številni prijatelji oglašali k besedi ter obujali spomine na trdo začetno delo pod vodstvom njihovega očeta P. Kazimirja. Pozdravila ga je Mrs. Zorko v imenu maternih društev, nato Mr. Leo Mladič, Mr. A. Grdina, Frank Gabrijel, Mr. Fr. Vraničar, P. Aleksander Urankar, P. Mirko Godina in P. Klavdij Okorn. Ko so zapele hčerke Fr. Gabrijela koroško narodno: Gor čez izaro. . . je spregovoril še prevzvišeni gospod škof. Vsa slavnost se je izvršila v taki prisrčnosti in domačnosti, da je bilo vidno, kako ameriški Slovenci še vedno ljubijo svojega starega vodnika in kako so mu hvaležni za njegovo neprecenljivo delo. Vsi so poudarjali, da se imajo v veliki meri njemu zahvaliti in Bogu, ki ga je vodil, da slovenski izseljenci niso utonili v brezboštvu. — K. L.

Grehi nebrižne večine

Cleveland, O. — Zadnje čase pišejo ameriški časopisi vedno češče o nevarnosti, ki nam preti od Stalinove pete kolone. Kar je pri tem posebno značilno je to, da pisci teh senzacijskih odkritij počrtujejo domnevo, da je večina komunističnih simpatičarjev — do pet in sedemdeset odstotkov! — v Zedinjenih državah tujerodcev. Z drugimi besedami povedano preti Ameriki velika nevarnost od tujerodnega elementa, ki predstavlja glavni del udarniške mase komunizma v deželi.

Kje dobe ameriški reporterji te podatke? Jaz seveda ne vem, toda povsem možno je, da enostavno poizvedo, koliko organizacij in časopisov neke tujejezične skupine simpatizira s komunizmom in zagovarja komunistične režime, nato pa zračunajo, koliko ljudi te organizacije in časopisi predstavljajo in napravijo svoje zaključke. Na primer neki reporter želi dognati odstotek ameriških Slovencev, ki simpatizirajo s Titovim režimom. Površna preiskava odkrije, da večina slovensko - ameriških časopisov, med njimi glasila vplivnih podpornih organizacij bolj ali manj odkrito podpirajo in zagovarjajo Titov komunistični režim in komunistični način reševanja gospodarskih in družabnih problemov; in da te organizacije predstavljajo približno 70 odstotkov slovenskega življa v Ameriki. Zaključek, ki ga bo napravil na podlagi tega odkritja, je seveda jasen: Ker ti časopisi in organizacije predstavljajo 70 odstotkov ameriških Slovencev, to logično pomeni, da natančno toliko odstotkov ameriških Slovencev gori ljubezni do komunizma in komunističnega načina življenja in da komaj čakajo, da jih Stalin pokliče na boj proti vladi in ustanovam dežele, v kateri so bili našli udoben dom in udobno eksistenco. To naravno predstavi ameriške Slovence ameriški javnosti kot skupino nehvaležnih zarotnikov, katero bi bilo treba iztrebiti v interesu splošne varnosti.

Ameriška javnost seveda ne ve, da so številke in zaključki teh reporterjev netočni, ker prezro enega izmed najvažnejših faktorjev, namreč dejstvo, da ni število *aktivnega članstva* naših podpornih organizacij niti v bolj razgibani preteklosti nikdar preseglo deset odstotkov celotnega članstva, dočim dandanes pri neštetih društvih ne doseže povprečno niti pet odstotkov. In aktivno članstvo je tisto, ki odloča v vseh zadevah svojih organizacij, voli glavne odbore in določa smernice svojih jednot! Neaktivna in nebrižna večina ne pomeni nič! Pri društvih z več sto člani na primer odloča en ali kvečjemu dva tucata članov, ki poleg drugega tudi sprejemajo različne resolucije v imenu spečega, nebrižnega in mutastega neaktivnega članstva. "Naše društvo šteje 555 članov," proglasi taka resolucija, "in vsi do zadnjega smo za Novo Demokracijo!" Resolucija seveda ne pove, da je glasovalo zanjo enajst izmed petnajstih navzočih članov (štirim se ni ljubilo dvigniti roke), dočim ostalih 540 članov ni nič vedelo o nji. . .

Toda ameriška javnost tega ne ve, ker ji tega nihče ne pojasni; ne ve, da se na primer tudi večina članstva naših naprednih podpornih organizacij požvižga tako na Tita kot na Stalina in vso njuno ideološko robo in da bi ne potočila niti ene solze, ako bi oba kuga vzela; ne ve, ker so poročevalci časopisov, od katerih je odvisna, površni.

Tako zdaj ameriška javnost in ameriške oblasti smatrajo ameriške Slovence z izjemo katoličanov za pretežno protiameriški, prevratni element in del Stalinove pete kolone v Ameriki; in F. B. I. budno pazi na osumljene organizacije, ustanove, časopisje in članstvo. V slučaju vojne bi namreč ne trpeli posledic samo viditelji teh organizacij, temveč tudi splošno članstvo. Spomnite se, kaj je doletelo Japonce na zapadni obali po napadu na Pearl Harbor.

Kot sem že omenil so odgovorni za to žalostno situacijo (1) aktivna manjšina pri naših naprednih organizacinjah, ki se je dala vpreči pred voz komunistične propagande in hipnotizirani sopotniki, (2) površna reportaža v ameriških časopisih in (3) nebrižna večina, ki dopušča, da jo manjšina predstavlja ameriški javnosti v napačni luči. In največji krivci niso sopotniki, ki so porinili naš napredni tabor v kalne in nevarne komunistične vode niti ameriški reporterji, temveč tista neaktivna, zaspana, nebrižna in mutasta večina, ki je čepela doma na zapečku in prekrižanih rok dopustila, da se je vse o zgodilo. Od te zaspane večine je danes odvisno, ali se bo slovenski napredni element naposled rešil pečata nezvestobe in izdajalskih namenov dokler je še čas, ali bomo morali vsi nositi posledice zablod aktivne manjšine v naših organizacijah. Te posledice tudi v mirnih časih niso prijetne, kajti nikomur ne more biti prijetno pri duši spričo zavesti, da je pri domači javnosti in oblasteh zapisan za nezanesljivega državljana in možnega izdajalca in zarotnika.

V življenju često plačajo največji delež računa oni, ki se ne brigajo, kaj se kuha in servira na njihov račun.

Ivan Jontez.

Nov grob v Missouri

Neelyville, Mo. — Umrl je mož, o saj ni umrl, oči le začasno je zaprl, da se po trudu in boju oddahne v blaženem pokoju. . .

Predzadnji teden je tukaj za vedno zatisnil svoje oči starosta naše naselbine, John Franko v častitljivi starosti 88 let. Rojen je bil v vasi Sv. Jakob, fara Št. Jernej na Dolenjskem, odkoder je prišel v Ameriko leta 1898. Tukaj na farmi je živel od leta 1911 in sicer v bližini Poplar Bluff.

Zapušča žalujočo soprogo in tri sinove, dve hčeri, 23 vnukov in 16 pravnukov. Pogreb se je vršil iz cerkve Presv. Srca Jezusovega na katoliško pokopališče. Pokojni je bil pravi trpin vse svoje življenje. V stari domovini je delal po raznih premogokopih, kjer se je nabral tudi revmatizma in drugih bolezni. Tukaj je delal več let v Milwaukee, Wis., v raznih usnjarnah tudi samo težka dela.

Ko je prišel sem v Missouri, ni prišel na farmo, ampak v grmovje, kjer je bilo zelo težko delo in trud. Kljub vsem naporom in težkemu delu je bil vedno vesel in zadovoljen v krogu svoje družine. Bil je vedno dober in zaveden katoličan. Zadnjih nekaj let ni mogel več hoditi v cerkev, zato ga je večkrat obiskal na domu ondotni duhovnik in mu podelil sv. zakramente.

Ko sem bil zadnjič pri njem, mi je rekel: "Upam in hvala Bogu, zdaj pa ne bom več dolgo trpel. . ." Vdano je prenašal vse trpljenje Bogu v čast.

Blagor ti, dragi prijatelj, počivaj v miru in večna luč naj ti sveti!

Blagor mu, ki se spočije,
v hladni zemlji v Bogu spi,
lepše sonce njemu sije,
lepša zarja rumeni.

Z Bogom dragi prijatelj, saj se skoro vidimo. Vsem ostalim naše globoko sožalje.

Anton Slanc.

Reka Hoangho

Reko Hoangho, ki je po velikosti druga reka na Kitajskem, imenujejo "rumena reka" ali pa "skrb Kitajske". Odkod prvo ime? Reka nosi s seboj velike množine rumenega prahu, ker teče v svojem zgornjem toku preko puhličaste pokrajine. Drugo ime pride od tod, ker reka večkrat preplavi bližnjo in daljno okolico, pred nekaj leti pa je reka ubrala pot naravnost preko najrodovitnejših in najbolj obljudenih pokrajin severne Kitajske. Tedaj je zgubilo življenje več milijonov ljudi.

ČE VERJAMETE AL' PA NE!

Na desno, koj v začetku Rakeka, je bila včasih gostilna, kjer so se ustavljali vozniki. Enkrat samkrat sem bil tam in še nisem pozabil, ko sem tisti večer koračil tam mimo. Z bratom sem prišel, ko je pripeljal žaganice. Bil sem še majhen in nisem bil za nobeno pomoč. Venomer sem silil v brata, naj hitro izloži žaganice, da bova šla v gostilno, kjer bom dobil, kakor mi je sveto obljubil, krajec belega kruha. Naš Matija mi je zatrjeval, da bo držal besedo. Nisem dosti daj na take obljube in vselej važno pripomnil: samo, če bo res in če ne bo, me ne bo nikoli več dobil s seboj na Rakek.

Ampak brat je držal besedo. Morda ne toliko zastran mene, kot zastran svoje žeje. Ustavil je na velikem prostoru tiste gostilne. Poklical je dve četrti belega kruha, eno zame, eno zase in sebi še vrček piva. Jaz sem zelo obrajtal bel kupljivni kruh, ki je bil visok in mehak. Najprej sem previdno snedel sredico, potem pa počasi začel s skorjo. Brat je pa stisnil z močnimi prsti visok kruh, da je bil kot medna tepka in ga polovico enkrat vtaknil v usta. Tak je bil kupljivin kruh takrat. Lep in visok, v sredi je bil pa ko pena. Matija je počasi prilival rumeno tekočino iz vrčka. Vselej, kadar je nesel vrček k ustom, sem ga tako poželjivo gledal, da bi mi skoro oči izstopile. Še nikoli nisem kanil na jezik take pijače in kar premikal sem se na stolu od samega [illegible]ljenja. Zelo se mi je lepo zdelo, [illegible] pene na malih brkicah, kadar je pil. Še bolj je bilo lepo in skoro umetniško, ko je brat postavil vrček na mizo, se oddahnil, potem pa stegnil jezik in oblizal pene z brk. Poskusil sem tudi jaz in se oblizal pod nosom, da bi videl, če bi posnel pene. Tako so se oblizovale naše krave, kadar so jim dajali poparjeno rezanico, nekoliko osoljeno. Naša liska je bila posebno izvežbana v tem, ker je vtaknila svoj dolg in raskav jezik prav notri v nosnico, da je še tam posnela, kar je bilo.

Kakor so se stvari razvijale, sem izračunal, da bo brat sam spil vse pivo. Kakšen brat je to, sem se vprašal, ki gleda samo nase! Saj bi vendar porinil vrček proti meni in rekel: "Japček, pa še ti malo potegni." Pa ni. Morda ni videl mojih poželjivih pogledov, morda je bil tako zaverovan v račun, koliko je dobil za žaganice in koliko mu bodo dali oče od izkupička. Ne bo šlo drugače, sem si mislil, da ga sam spomnim na njegovo bratovsko dolžnost, ali kar bi že rekel taki ponudbi.

"Jaz bi tudi pil," sem se ponižno ponudil in ker sem dobro poznal milega bratca, sem vedel, da bom naletel na močno opozicijo, zato sem brez nadaljnega segel po vrčku in ne da bi bratu voščil dobro zdravje, sem nagnil in napravil par požirkov. Dokler je tekla mrzla rumena pijača skozi usta in grlo, je bilo zelo prijetno, ker me je tako lepo hladila. Komaj sem pa enkrat požrl, mi je potegnilo usta navzkriž, kot bi me prijela božjast, spačil sem usta kot bi mi kdo zatlačil vanje [illegible] pelina, nato se mi je pa nekaj za[illegible]takulo v grlu in požrta pijača je planila po bližnici skozi nos nazaj na ta svet. Krehal sem in se davil, da so mi stopile solze v oči. Šele po dolgem času sem zopet prišel k sapi. Pogledal sem brata, ki se mi je na vsa usta režal, pogledal sem pijačo v vrčku in konštatiral po konkretnem premisleku: "Za en d. . k je ta stvar!" Dobro sem si zapomnil tisto pijačo in bil sem že velik fant, ko sem jo zopet pokusil. Potem me sicer res ni nosila, vendar, da bi se tepel zanjo, pa tudi ne.

Na tisto bridko preskušnjo sem še spomnil, ko sem koračil doli po Rakeku proti postaji. Gori nad cesto je še veselo rezala parna žaga, drugače je pa Rakek že spal. Pri Domicelu je bilo že zaprto, v gostilni zraven, kjer so rekli "čez most," tudi. Tam je bila omožena Dehinča Micka z Menišije in stopil bi notri na en brizganec, če bi imeli še odprto. Stopil sem v kolodvor, ki je bil čisto prazen, če ne štejem zaspanega uradnika, ki je imel nočno službo. Malokdo se je vozil s tako zvanim gemištarjem, ki se je primartral okrog 2 ure zjutraj iz Trsta. Samo, kdor je moral biti zgodaj zjutraj v Ljubljani, je vzel ta vlak, ki je lezel prav po polževo, kot bi prav ne vedel, ali bi peljal ali ne bi.

Po uri na steni sem videl, da bom še čakal, zato sem se zleknil po trdi leseni klopi in se vdal mislim. Kolikokrat sem se odpeljal s te postaje v Ljubljano, kaj vem. Vselej sem šel s težkim srcem. Toliko bolj sem bil pa vesel, kadar sem se pripeljal na počitnice in bil vsaj nekaj dni zopet doma. Zdaj me pa nekaj časa ne bo tukaj. Drugi bodo prihajali in odhajali, kakor so dozdaj. Jaz pa ne prej, da se ne bom vračal kot premožen človek iz Amerike. Vse me bo zijalo in mi stiskalo roke. . . Kakopak!

FR. JAKLIČ:

Peklena svoboda

Povest o ljubljanski in ižanski revoluciji leta 1848

Pač so bili na Ižanskem tudi ljudje, ki so bili drugačnih misli in razgovorov, ki so mislili terzneje, ki so bili mnenja, da bi zlepa uvedli svobodo. Kajpak so bili tudi taki, ki se jim je zdelo vse nespametno, ki se jim je zdelo najugodneje pod graščinskim gospostvom in niso mogli misliti, kako bi bilo, ako bi jim graščinski valpet vedno ne čepel na vratu. Ti so se zgražali nad onimi, ki so hoteli vse prevrniti in prekucniti.

"Saj imata pravico tudi graščak in gospod. Vsi moramo živeti!"

Marsikdo izmed tako mislečih bi bil pripravljen vstopiti k narodni straži, zakaj slišali so praviti graščinske ljudi, kako bi bila potrebna! Zanjo se je prizadejal zlasti logar ižanskega okolišča in pisar, priporočala sta jo tudi gospoda duhovnika.

Ljudi je zmešalo govorjenje, da je narodna straža samo nova tlaka. Slišali so tudi grožnje, da jim razbijejo buče, ako se vpišejo v narodno stražo. Postajali so malodušni, graščinski ljudje jim niso mogli vliti pravega poguma, čeprav so jim zatrjevali, da se bodo v graščini zapisovali k narodni straži in da se bo sam grof prišel vpisat, ker je pač tako, da smo vsi enaki.

Pri drugi maši je koncem pridige gospod kaplan zopet opozoril, da se bo ustanovila narodna straža, in je priporočal možem in fantom, naj pristopijo. Vpisovali bodo v gradu.

"V varstvo prostosti in zagotovitev svobode!" Tako je poudaril gospod kaplan potrebo narodne straže.

In zato ni bilo čudno, da je stopilo na Ižanskem tisto nedeljo vprašanje narodne straže v ospredje in je proti poldnevu potisnilo v ozadje tudi vprašanje tlake in desetine, o čemer so razpravljali le še tako na strani, po kotih, mirno in preudarno, na vse strani še vedno nezaupljivo, češ, saj ne bo vse skupaj nič res.

"Samo govorjenje je. Mi bomo pa še dalje hodili na tlako in nam bodo jemali desetino."

"Graščina bo kaj odnehala? Ali je že kdo kdaj kaj takega slišal?"

"Mitnice so pa le že dol!"

Ta ugovor jim je zopet vlil novega upanja in zaupanja v Krivanoga je zopet postalo večje.

"Nobene tlake več! Nobene 'nerodne straže' nočemo! Ižanci smo samosvoji! Nihče nas ne bo komandiral! Ne graščak ne gospod! Frajost! Vivat svoboda! Vse dol!"

Tako je delal javno mnenje na Ižanskem Tone Krivanoga tisti dan pri "Zlati kočemajki" in tako so ponavljali za njim njegovi somišljeniki pri "Pustem Janezu", "Mesarju" in po drugih krčmah, po cesti, na "placu" in povsod, kjerkoli je bil kdo.

Tone, Ahtik, Malnarček, Štrumbelj, Maček, Glavanov Janez in drugi so hodili od gostilne, po cesti od grada do spodnega konca vasi, pred cerkvijo in za cerkvijo, in kjerkoli so se nastavljali ljudje, povsod so vpili:

"Ižanci smo samosvoji! Nihče nas ne bo komandiral. "Nerodne straže, nočemo. Vse dol! Prostost je! Nobene tlake več."

Vpričo burnega javnega mnenja je kajpak izginila vsa javna naklonjenost za narodno stražo, tembolj, ko je še siloviti Maček iz Podgozda, ki so se ga izogibali vsi graščinski gozdarji in valpti, da je svobodneje gospodaril po graščinskih gozdih kakor sam gnadljivi gospod grof, grozil na vse pretege:

"Mrzel bo, kdor se zapiše!"

In toisto so ponavljali njegovi sinovi.

Mačkov se pa niso bali samo graščinski ljudje, temveč tudi drugi, zakaj marsikdo se je že držal za trebuh in klical vse mile majke na pomoč, ki je bil prišel z Mački navzkriž.

Tako so se Ižanci pripravljali na ustanovitev narodne straže in radovedni pričakovali tistega "gospoda" iz Ljubljane, ki so ga bili gospod župnik napovedali in ki bo ustanavljal nerodno stražo'.

Izpraševali so sem in tja, ali kdo pozna tistega "gospoda", tudi od Krivanoga so hoteli zvedeti, ali ga pozna. Pa nihče ga ni poznal, niti slutil, kdo neki bi bil tisti "gospod".

"Bežal bo, naj bo kdorkoli, ali jih bo pa dobil, da jih bo pomnil do sodnega dne."

Tako je zogrozil Tone in so grozili drugi ter čakali na cesti in se ozirali, odkod bo prišel tisti, ki bo vpeljeval narodno stražo. Največja gneča je bila sredi vasi, kjer se cepi nova cesta proti Ljubljani. Od tam je bilo videti po cesti gor in dol.

Tam se je sukal tudi Krivanoga, kadar se je utegnil odtrgati od "Zlate kočemajke" in ni imel opravka pri "Pustem Janezu" ali pa pri "Mesarju".

Tam so se razlegali divji kriki. "Vse dol! Izanci smo samo svoji Nikogar se več ne bojimo. Živela frajost! Tlaka in desetina je preč, ne bo nas drla graščina več! Udri, Cecman!"

In odmevalo je po vsej vasi: "Udri, Cecman!"

Iz gostiln se je pa slišalo trkanje kozarcev, z bokali so tolkli po mizah in vpili: "Vina gor! Danes je ura! Udri!"

Šunder ni postal nič manjši, ko je odzvonilo k popoldanski službi božji. Nekaj žensk in nadušljivih starcev je šlo v cerkev poslušat božjo besedo, drugo je ostalo in pričakovalo dogodkov, ki so se pripravljali kakor hudo vreme.

Služba božja še ni bila končana, ko je priskakljala novica od gruče do gruče: "Grof se pelje!"

Drugi se ni nihče vozil v četver po ižanskih cestah kakor gnadljivi gospod grof; zato so ljudje, ki so se motovilili po gorenjem koncu vasi in razločili že pod Kremenico četverovprežno kočijo, lahko ugenili, kdo se pelje, in so svoje zaznanje s primernim spoštovanjem in strahom poslali dalje po vasi, da so takoj vedeli povsod:

"Gospod grof se pelje! Graščinski se peljejo! Turjačan je na cesti.

(Dalje prihodnjič).

DO YOU GET ENOUGH VITAMINS?

ONE A DAY

MULTIPLE VITAMIN CAPSULES

MILES LABORATORIES, INC.

Elkhart, Indiana

Vas muči revmatizem?

Mi imamo nekaj posebnega proti revmatizmu. Vprašajte nas.

Mandel Drug
15702 Waterloo Rd.
slovenska lekarna

VESTI IZ SLOVENIJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

zgodbe, kot je sdedeča: Rakoši in Vereš, madžarska komunista sta se peljala mogočno po cesti. Peljeta se mimo kmetove njive, kjer je ta ravno sejal. Ustavita ob kmetu in ga vprašata: "Tovariš, kaj seješ?" Kmet ne da odgovora. Glasneje vprašata: "Tovariš, kaj pa seješ?" Kmet še zmeraj ne odgovori. Mogočna komunistična gospoda sta užaljena in se jezno zadereta na kmeta: "Ali ne veš, kdo te vprašuje? Kaj torej seješ?" Kmet je še vedno trmast tiho. Komunista mu rečeta zaničljivo: "Sej, kar hočeš, saj bo vse naše." Zdaj se pa kmet oglasi: "Res bo vaše. Konopljo sejem za vrvi za vaše vratove."

VSE V NAJLEPŠEM REDU. — V komunističnih listih bo sedaj nekaj tednov pisanje o zmagah. Pisali bodo, da je velika zmaga, ker so kmetje oddali, kar jim je bilo predpisano. Pisali bodo tudi, koliko je kmet oddal prostovoljno. Oddal pa bo več, kot mu je predpisano, samo, ker drugače ne more ničesar kupiti. Kdor bi te dni bral komunistične liste, bi mislil, da je slovenski kmet ves ginjen od navdušenja za Tita in komuniste.

SLABŠE OD PRIČAKOVANJA. — Pisal sem že o letošnji letini. Ta je bila v Vojvodini in drugih južnovzhodnih delih Jugoslavije dobra. Tudi na Slovenskem so mislili, da bo primeroma dobro. Toda neprestano deževje je napravilo marsikje več škode, kot je bilo mogoče misliti. Tako bo po mnogih slovenskih občinah pridelek slab. Kmet pa bo moral oddati državi vseeno, kakor je predpisano.

BRECELJ PRAVI, DA JE SLABO. — Dr. Marjan Brecelj je minister. Torej že ve, kaj piše. Napisal je članek, v katerem pove brez posebnih ovinkov, da je v komunistični Sloveniji slaba preskrba in slaba prehrana. Krivi seveda po njegovem niso komunisti, še manj vlada komunistov. Pravi, da ni dovolj živil (ali po njegovem prehranbenih predmetov). Ne pove pa, koliko Jugoslavija žita in masti proda v tujino, da kupuje potrebščine za nepotrebno oborožitev. Pripoveduje, da je premalo reda pri prodaji in razdelitvi. Pozabi pa povedati, da so ta nered napravili komunisti, ki so pozaprli in razlastili trgovce, da so razbili staro zadružništvo, da so vzeli kmetu veselje za delo in za svobodno prodajo. Nered, ki o njem toži minister, je ravno ta minister pomagal napraviti. Prej tega nereda ni bilo. Ministrov članek, ki hoče ljudi potolažiti, pove z vso jasnostjo eno: Komunizem pomeni nered in pomanjkanje.

ŠE DRUGI ČLANEK je izšel skoro obenem v "Slov. por.", ki slika nered v podržavljeni industriji. Našteva, kako nekatere tovarne kupujo stvari, ki jih ne potrebujejo, drugim pa istih stvari manjka. V nekaterih tovarnah stoje stroji čisto neizrabljeni, drugod leži na tisoče kosov raznega materiala, ki je za tisto tovarno nepotreben in ga nihče ne izkorišča. Tudi ta članek je klic k redu. Pa tudi ta članek previdno zamolči, kje je vzrok tega nereda. Ko so podržavili tovarne, so prejšnje lasnike pognali na cesto. Strokovne izučene moči so pozaprli, ker so bile reakcijonarne, tovarne so prevzeli partizani iz gozdov, ki so postali ravnatelji in tajniki podjetij, o katerih vodstvu niso imeli pojmov. Tako so zapravljali narodno imetje in ga še zapravlajajo. Komunizem in nasilno razlaščevanje je oče nereda, ki danes tepe vso Jugoslavijo in ji po treh letih "svobode" ne da, da bi se gospodarsko opomogla.

PODRŽAVLJENE GOSTILNE. — Posebno poglavje v listih so pritožbe nad novimi gostilnami. Sedaj so namreč že skoro vse gostilne s prav malimi izjemami državne, v upravi okrajev ali občin (krajevni odborov). Za te gostilne se nihče več ne briga. Dobri komunisti se pritožujejo v listih, da ne morejo dobiti več ne pijače ne jedače. Prav tako tožijo, da je vse umazano in da ni nikake postrežbe. — Tudi to je razumljivo. Gostilne so sedaj državne in kdo se briga za državne stvari. Ali naj z veseljem dela pri postrežbi gostov gostilničar, ki je bil včeraj še lastnik gostilne, danes pa je samo še državni ali občinski hlapec? Človeške nature ne bo komunizem spremenil. Tudi pritožbe v komunističnih listih bodo ostale prazne. Ostale bodo glas vpijočega v komunistični puščavi.

PA ŠE TATVINE. — Zadnjič sem ob neki priliki poročal, kako pišejo zagrebški listi o tatvinah na Hrvaškem. Tam da po državnih podjetjih (in sedaj je vse državno) kradejo vse vprek. Pa moram danes zapisati, da na Slovenskem ni dosti bolje, vsaj če prebiramo komunistične liste. Tako na primer nekdo v "Slov. por." opisuje, kako v gostilni pri Slamiču, ki je sedaj seveda podržavljena, vse križem kradejo. 'Odnašajo kozarec, žlice, vilice, servijete. Odnesli so celo ogledalo. Komunistično "ljudstvo" pač misli, da je to skupna last in da sme pri skupni lasti vsak uživati. — No, boljši torej ljudje pod komunizmom niso postali.

"Moonshine" žganje v gorovju. — Komaj 200 jardov od glavne ceste blizu Bevard, N. C. so nepostavni žganjarji imeli svojo žganjekuho skoro tri leta in so tedensko prodali žganja za okrog $1,000. Slika nam predstavja moškega, ki prihaja iz podzemske distilerije.

Pet skupin trojčkov nam kaže gornja slika, ko so bili zbrani na "partyju," ki jim ga je pripravila Mrs. Rene Gagne, za kar se je pričela pripravljati pred štirimi leti, ko je ona sama povila trojčke. V prvi vrsti so od leve na desno: Jimmy, Robert in Frances Doherty; Kathleen, Michael in Patricia Grady; zadaj od leve na desno so: Janice, Jo Ann in Judy Cardinale; Richard, Gerald in Andrienne Gagne ter Frederick, Edna in Edward Fellows.

Rev. Kazimirju Zakrajšek za njegov zlati jubilej obljub

Sin Frančiškov bod' pozdravljen!
Starčka Bog naj sprejme te,
v zlatem dnevu ko prepeva
vse hvaležno ti srce!

Let je petdeset minilo,
kar je srce govorilo
Bogu zaobljube tri:
da ves božji mož boš ti.

Že v mladosti tvoji zlati
Bog te sem je nam poslal,
za premnoga dela svoja
za orodje te je zbral.

Molil, delal, pisal zvesto,
pot je močil tvojo cesto,
trnja polna je bila
za Marijo, rod, Boga.

Ko kot starček sivi danes
gledaš na vse to nazaj,
v grenkih starih letih tvojih
ti v tolažbo bode naj!

Bog je videl dela tvoja,
je Marija solze štela.
Vse poplačal Bog ti bo!
Večno to plačilo bo.

M. Nežič.

Razne novice iz La Salle

La Salle, Ill. — Jesenski čas se nam že približuje, ko grozdje in ajda zori, slanca pa rožce pomori. Res je bilo fletno, ko smo bili še doma in smo veselo prepevali tisto: Na Gorenjskem je fletno, kjer ajda zori, ena dekle jo žanje, jo rokca boli. Ali ni bilo res prijetno takrat, ko so oče kot gospodar napolnili meh nove ajde ter jo poslali v mlin, da jo je mlinar zmlel in s kako veselim srcem smo potem sedli k mizi in udarili po žgancih. Gotovo se še vsak Gorenjec spominja svoje dobre mamice, kako dobre žgance mu je kuhala za kosilo. — Čast materi, očetu in dekletu!

Naši Dolenjci so bili tudi veseli ob tem času in so radi zapeli: Oja, kadar pa umrl bom, oja vinca več pil ne bom, oja, dente me v hladni grob, oja pa liter na grob. . . Vse dozoreva in tja po 15. septembru so preše ali stiskalnice tako pokale po vaseh, da smo fantje mislili, da je vojska. Da, tako je bilo včasih tam doma.

Veseli pikniki so za letos že v kraju. Naša fara sv. Roka ga je imela 5. septembra in je bil jako dober uspeh. Cerkveni odborniki z župnikom vred so jako zadovoljni in veseli tako lepega uspeha. Zato pa se lepo zahvaljujejo materinskemu društvu, ki je imelo v oskrbi kuhinjo, kakor tudi ženam od podružnice št. 24 SŽZ ter Marijini družbi. In prav tako tudi fantom in možem, ki so tako marljivo delali pri bari in točili hladno pivo veselim posetnikom. Prav posebna hvala kuharicam, ki so se tako potrudile in pripravile toliko in tako dobrih jedil, kar so navzoči vse z veseljem spravili "pod streho."

Farani se zadnje čase nekaj bolj kislo drže, ker so izvedeli, da jim je zadnje dni zopet zbolel g. župnik. Bog mu daj že skorajšnjega zdravja, ki nam tako modro in pridno gospodari, da se vsako leto kaj popravi in dene v red pri poslopjih.

V nedeljo 31. oktobra pa se pripeljejo k nam fantje in može iz Chicaga, Ill., ki so člani pevskega zbora "Prešeren." Tu nam bodo podali koncert slovenskih pesmi za društvo Edinost, ki letos slavi 40 letnico svojega obstanka. Vse to se bo vršilo v dvorani Slovenskega narodnega doma na prvi cesti in sicer ob dveh popoldne. Zato pa odbor društva Edinost vabi vse Slovence in Slovenke od blizu in daleč, da pridete omenjeni dan v La Salle k tej lepi proslavi. Po končanem programu v zgornji dvorani pa se bomo podali vsi v spodnjo dvorano, kjer bo ples za vse.

Pozdrav vsem rojakom širom Amerike in še posebno pa rojaku John Anžičku iz Girarda, Ohio, ki je urednika "P." jako dobro okrtačil. Tako se mora, možje!

Poročevalec.

DELO DOBIJO

Ženska dobi delo

Starost 35 do 45, bela, da bi napravljala in zavijala sendwiche in drugo. Plača od ure. Delo podnevi ali ponoči. Zglasite se osebno od 9. zj. do opoldne v Kissel Catering Co. 1064 Lakeview Rd. (182)

MALI OGLASI

Stanovanje iščejo

Iščemo dve neopremljeni sobi s kopalnico. Kdor ima kaj primernega, naj pokliče med 5 uro pop. in 7:30 zvečer ENdicott 5085. —(182)

Stanovanje v najem

V najem se odda stanovanje 5 sob odraslim ljudem. Vprašajte na 1281 E. 55 St., tel. HE 8162.

Stanovanje iščeta

Mati in hči iščeta stanovanje 3 do 4 sobe. Kdor ima kaj primernega, naj bo tako prijazen in naj pusti naslov v uradu tega lista.

Družina išče stanovanje

Dobra družina išče stanovanje 4 sob. Najraje v st. clairski okolici. Kdor ima kaj primernega, naj pusti naslov v uradu tega lista. (180)

Stanovanje iščejo

Slovenska družina 3 oseb išče stanovanje 4 do 5 sob, jako nujno. Kdor ima kaj primernega, naj pokliče EN 5053.

—(Sept. 10, 14, 16)

JOHN ZULICH
INSURANCE AGENCY
FRANCES ZULICH, agent
Zavarovalnina vseh vrst za vaše domove, avtomobile in pohištvo.
IVanhoe 4221
18115 NEFF ROAD

Thomas Flower Shop
CVETLICE za vse prilike
Šopke in cvetlice lahko brzojavimo na vse kraje
Albin in Fred Thomas (Tomc), lastnika
14311 St. Clair Ave.
GL 4316 Res.: EN 8635

Znamke!
Jugoslovanske znamke prodaja
August Kollander
6419 St. Clair Ave.
v S. N. Domu
(Tues.-x)

Izgubljeni svet

ROMAN

Kar se tiče one zvijače, katere sem se napram vam poslužil s tem pismom, je razlog jako preprost: če bi vam zaupal svoje namene, bi me prosili, naj odpotujem z vami, pa bi se moral braniti tega neugodnega nadlegovanja."

"Jaz vas že ne bi s tem nadlegoval, sir!" je pripomnil iskreno vmes profesor Summerlee. "Nikakor ne, če bi se mi le nudila prilika, da bi se mogel poslužiti druge oceanske ladje."

Challenger ga je zaničevalno zavrnil s kretnjo svoje debele kocinaste roke.

"Vaš razum bo pritrdil, prepričan sem, mojim razlogom pa vam dokazal, da sem storil najboljše, ker sem potoval sam in sem se tu prikazal šele v onem trenutku, ko je postala moja navzočnost neobhodno potrebna. Zdaj je napočil ta trenutek. Pod dobrim vodstvom ste. Ne morete več zgrešiti poti k svojemu cilju. Z današnjim dnem prevzamem vodstvo na tem potovanju in vas prosim, dovršite še nocoj vse priprave, da odrinemo lahko jutri zgodaj. Moj čas je dragocen, in isto velja, dasi v manjši meri, nedvomno tudi za vas. Zato vam predlagam, da pohitimo kakor le mogoče, dokler vam ne pokažem ono, kar ste prišli pogledat."

Izkazalo se je, da je že najel lord John Roxton veliko motorno barko "Esmeraldo", ki naj bi peljala po reki navzgor. Podnebje nam nič ni bilo na poti pri določitvi časa za potovanje, ker imamo v teh krajih enako poletí in pozimi od 25 do 33 stopinj toplote po Celziju, ne da bi se občutila posebna razlika v vročini. Zato pa je drugače z vremenom: od decembra do majnika traja deževna doba in reka polagoma narašča v tem času skoro za 40 čevljev nad navadno višino. Takrat poplavi obrežje, vstvari velike mlake v brezmejni puščavi in tako nastaja razsežno področje, katero imenujejo domačini Gapo in katero je premočvirnato za pešce ter preplitvo za čolne. Junija prične voda upadati in je oktobra ter novembra najbolj nizka. Naše potovanje se je torej vršilo ob suhi dobi, ko je velika Amazonka s svojimi pritoki v več ali manj normalnem stanju.

Tok ni posebno močan, ker znaša padec kvečjemu osem palcev na miljo. Nobena reka ni bolj pripravna za plovidbo; ob njej namreč prevlada jugovzhodni veter tako, da lahko potujejo stalno in brez presledkov od perujske meje, dočim jih nese navzdol kar voda sama. Toda "Esmeraldin", izvrstni motor, nas je itak rešil vsake odvisnosti in prišli smo tako hitro naprej, kot da bi jadrali po stoječem jezeru. Tri dni smo potovali proti severozapadu, po reki, in je bila še tu, skoro tisoč milj daleč od ustja, tako veličastno široka, da sta se videla s srede bregova samo kakor senci daleč na obzorju. Na četrti dan po našem odhodu iz Manaosa smo zavili v neki pritok, ki je bil ob ustju le malo ožji kakor Amazonka sama. Potem pa se je hitro zožil in dva dneva pozneje smo prišli do indijanske vasi, kjer je odredil profesor, naj se izkrcamo, da bi lahko poslali "Esmeraldo" nazaj v Manaos. Pojsnil nam je, da pridejo kmalu pragovi, kjer ne bi barka ničesar opravila. Dodal je tudi zaupno, da bomo kmalu na pragu nepoznane dežele, in bo torej boljše, zaupati to našo skrivnost čim manjšemu številu ljudi. Slednjič mu je moral vsak izmed nas dati častno besedo, da ne bo objavil ali izjavil ničesar, kar bi dovolilo točno sklepati o smeri našega potovanja, in v istem smislu so bili svečano zaprišeženi vsi naši služabniki. Iz tega vzroka sem pač primoran biti nekoliko nedoločen pri nadaljnem pripovedovanju in opozarjam svoje čitatelje, da so po meni v kateremkoli zemljevidu ali načrtu navedene razdalje med posameznimi kraji sicer točne, vendar pa sem skrbno izpremenil pri označbi smeri resnične podatke kazalca kompasa, radi česar nikakor ne morejo služiti moji podatki kot opora pri potovanju skozi popisano deželo. Ne vem, v koliko so tehtni vzroki, radi katerih varuje profesor Challenger svojo skrivnost. Vsekakor pa smo morali sprejeti njegove zahteve: nedvomno bi nas rajši pustil na cedilu, kakor privolil izpremeniti pogoje, pod katerimi je prevzel vodstvo nad nami.

Ko smo se dne 2. avgusta poslovili od "Esmeralde", smo izgubili zadnjo vest z ostalim svetom. Tekom štirih dni, ki so minuli po njenem odhodu, smo si nabavili pri Indijancih dva velika čolna (canoes), ki sta tako lahka (kože, ki so napete povrh bambusovega ogrodja), da ju bomo prenašali čez katerekoli zapreke pri plovbi. Natovorili smo ju z vso našo prtljago in smo najeli še dva Indijanca, ki bosta pomagala pri veslanju. Kolikor sem razumel, sta oba — imenujeta se Ataca in Ipetu— baš ista, ki sta profesorja Challengerja spremljala na njegovem prvem potovanju. Zdelo se je, da sta se zgrozila pri misli na ponovno vožnjo, toda glavar ima pri teh rodovih neomenjeno oblast. Če se mu je zdelo, da pri tem dobro zasluži, ni preostalo Indijancema ničesar, nego na to pristati.

Torej jutri se poglobimo v nepoznano. Pošiljam to poročilo s čolnom, ki odrine po reki navzdol, pa morebiti bo to zadnje slovo od vseh, ki se zanimajo za našo usodo. Kakor sva se domenila, naslovim pismo na vas, dragi Mr. McArdle pa vam prepustim popolno prostost: lahko ga uničite, izpremenite in sploh razpolagate z njim, kakor vam je drago. Samozavestni nastop profesorja Challengerja ne dopušča nobenega dvoma — tudi kljub stalnemu nezaupanju profesorja Summerleeja ne — da bo res naš vodnik doprinesel potrebne dokaze za svoje trditve in da kmalu res doživimo nad vse porazne dogodke.

Osmo poglavje.

Prvi vestniki novega sveta.

Naši prijatelji v domovini se lahko veselijo v nami vred, zakaj na cilju smo in ponekod se je tudi izkazalo, da bo mogoče doprinesti dokaze za trdítve profesorja Challengerja. Nismo se še sicer povzpeli na planoto, vendar pa leži pred nami, in še profesor Summerlee se je nekoliko omehčal. Ne mara sicer niti za trenutek priznati, da bi lahko imel njegov neprijatelj prav, toda manj nagaja z neprestanemi opazkami, in je ponajveč zatopljen v molčeče opazovanje A moram se povrniti in nadaljevati svojo povest tam, kjer sem jo prekinil. Domov zdaj pošiljamo enega izmed tukajšnjih Indijancev, ki se je poškodoval, pa mu izročam to pismo, da ga odpošlje, čeprav močno dvomim, da bi prišlo kdaj na naslov.

Ko sem zadnjič pisal, smo se pripravljali, da zapustimo ono indijansko vas, kjer nas je izkrcala "Esmeralda". Nadalnje poročilo moram pričeti z neprijetno novico, zakaj doživeli smo nocoj prvi resen osebni spopad saj ni treba omenjati neprestanega pričkanja obeh profesorjev), ki bi lahko utegnil imeti žalosten konec. Omenil sem že našega, angleščine veščega mešanca, Gomeza: je priden delavec in ubogljiv fant, a njegov nedostatek je radovednost, ki je menda sploh značilna za slične ljudi. Zadnji večer se je menda potuhnil v bližini šotora, kjer smo razpravljali o svojih načrtih, a Zambo, naš orjaški zamorec, ki nam je vdan kakor pes in kakor vsi črnci mrzi mešance, ga je opazil, potegnil iz skrivališča in prilekel k nam. Gomez jepograbil nož, pabi nedvomno zabodel zamorca, ki ga je držal kakor v kleščah, če ne bi bil Zambo tako močan: posrečilo se mu je z eno roko razorožiti nasprotnika. Dogodek se je zaključil z ukorom, sovražnika sta si morala stisniti roko, in upamo, da bo s tem zadeva končama. Kar se tiče prepiranja naših obeh učenjakov, se še vedno ogorčeno nadaljuje. Priznati moram, daje Challenger nad vse izzivalen, a tudi Summerlee ima hud jezik, in to nikakor ne ublaži razmerja. Zadnjo noč je rekel Challenger, da se ni nikoli maral potikaj po Temzinem obrežju in gledati reko, ker je vedno žalostno gledati kraj, kjer bo morebiti našel človek svoj konec. Zase je namreč trdno prepričan, da bo nekoč določen za Westminstersko opatijo. (V tem poslopju pokopujejo Angleži svoje velike može.) Summerlee, ki je vse življenje ob Temzi nabiral okamenine iz kredne dobe, je takoj odgovoril z strupenim smehljajem, da je vendar že podrta, kolikor mu je znano, ječa Millbank, ki je stala ob vodi. Challenger je tako neznansko domišljav, da mu tega sploh ni mogel zameriti. Nasmehnil se je samo v brado in ponavljal: "Tako! Tako!" s pomilovalnim glasom kakor napram otroku. Pravzaprav sta oba otročja — eden je nestrpen in prepirljiv, drugi pa oblasten in prevzeten, a vendar ima vsak glavo, s katero zavzema odlično mesto med sedanjimi vodilnimi znanstveniki.

GOTOVINA IN IZOBRAZBA

Danes dobite dobro plačo v U. S. Armadi ali pa v U. S. Zračni Sili. In če želite, lahko prihranite večjidel tega zaslužka, kajti vaša hrana, obleka, stanovanje in drugi življenski izdatki vas ne stanejo nič

Istočasno lahko izdelujete korespondenčne tečaje ali pa pohajate večerne razrede po Vzgojnem Programu naših Oborožnih Sil. Študirate lahko kakoršnekoli predmete od elementarne (osnovne) študije angleščine do kolegijskih tečajev.

Ako ste graduant višje šole (high school) morete obiskovati Armadno Tehnično Šolo ali pa Specializirano Tehnično Šolo Zračne Sile, če služite tri leta . . . in izberete si kakršno šolo sami želite **pred vojaškim vpisom!** Izučite se v koristnem delu ali stroki, ki vam daje pravico do dobrega položaja v službovanju.

Poučite se več o tem pri vašem najbližnjem Rekrutnem Uradu—takoj!

U. S. ARMY AND U. S. AIR FORCE RECRUITING SERVICE

CAREERS WITH A FUTURE
U. S. Army and U. S. Air Force

Room 109 — Federal Bldg. — Cleveland, Ohio

Baragove Knjige za leto 1949 so izšle!

Knjige so sledeče:

1. "BARAGOVA PRATIKA" za leto 1949
2. Knjiga: "S POTOV ŽIVLJENJA SLOVENSKEGA NARODA"

Obe knjigi skupaj staneta—$1.50

Vsebina obeh knjig je bila navedena v dnevnikih in tednikih. Zelo zanimivi knjigi sta obe. V kratkočasje, pouk in v razvedrilo vam bosta. Tiskanih je le omejeno število. Hitite z naročilom, da ne boste prepozni. Naročnino za knjige je poslati v Money ordru, ali bančnem čeku na:

BARAGOVA PRATIKA

1857 W. 21st Place Chicago 8, Illinois

DIAMOND THIEVES—Adept at larceny on the diamond, Brooklyn's base-stealing artists keep a firm hold on the sack they love to swipe. Left to right: Gene Hermanski, Pee Wee Reese, Marvin Rackley, and Jackie Robinson.

Pošiljanje MOKE
IN PAKETOV Z ŽIVEŽEM V JUGOSLAVIJO

Od zdaj naprej pošiljamo moko v Jugoslavijo po dveh cenah, dajajoč s tem na razpolago pošiljateljem, da pošljejo svojcem moko s plačano dostavo do Reke ali pa do MESTA PREJEMNIKA (do hiše).

CENE MOKE SO:

1) Vrečo bele moke 100 funtov pošljemo za $9.00

Prevoz do REKE IN ZAVAROVANJE za polno izgubo (total loss) do mesta prejemnika je vračunano v gornji ceni. Prejemnik mora v tem slučaju sem plačati stroške prevoza od Reke do svojega bivališča.

2) Vrečo bele moke 100 funtov pošljemo za $13.00

V ceni so vračunani vsi stroški za zavarovanje proti polni izgubi (total loss), kot tudi stroški prevoza od Reke do NASLOVA PREJEMNIKA kjerkoli v Jugoslaviji, tako ne bo prejemnik plačal nobenih stroškov, ko prejme moko.

Naša moka, ki jo dobavljamo od poznane firme "GENERAL MILLS," je prvovrstne kvalitete, vsebujoča visoko količino proteina, najmanj 13½%.

STANDARD PAKETI za naročitev naših NOVIH Standard paketov, vprašajte za cenik in naročilne liste (Order Forms). Dostava moke in Standard paketov je garantirana. V slučaju izgube pošiljke, vrnemo denar.

PO OBEH CENAH POŠLJEMO ISTO KVALITETO MOKE, KATERA JE SEDAJ PAKIRANA V IZREDNO MOČNE VREČE (OSNABERG BAGS) ZA IZVOZ.

Ena oseba lahko pošlje z isto ladjo največ PET VREČ MOKE in to na pet različnih oseb v Jugoslaviji.

Opozarjamo, da postane vse blago po naročbi Vaša last, dočim smo mi samo posredovalci med pošiljateljem in tukajšnjimi oblastmi. — Ček in Money Orders naj se glase na "DOBROVOLJNI ODBOR."

URADNE URE: Vsak dan od 9 zjutraj do 5 zvečer. V nedeljo in pondeljek je urad zaprt.

DOBROVOLJNI ODBOR

245 West 18th Street New York 11, N. Y.

Telefon: WAtkins 4—9016

V BLAG SPOMIN

ŠESTE OBLETNICE SMRTI ODKAR NAS JE ZAPUSTIL MOJ DRAGI BRATRANEC

Tom Hamer

ROJEN KRAIC

ki je v Bogu zaspal večno spanje dne 12. septembra 1942.

Osem let na božji njivi
Tvoje truplo zdaj počiva,
duša pa naj raj uživa
tam v srečni večnosti.

Žalujoči ostali:

TOM KRAIC in DRUŽINA

Cleveland, O., 14. sept. 1948.

Jim je pokazal pot. — Slika nam predstavlja ruskega konzularnega uradnika v New Yorku, Zot I. Chepurnyskh-a, ko je vstopal v avto, da ga odpelje na La Guardia letališče, odkjer bo odletel v Rusijo. Ko so ga časnikarski poročevalci vprašali, če gre za stalno, je odgovoril "da."

—AND THE WORST IS YET TO COME
—in najhujše šele pride

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamči Vam in Vašim Otrokom

KRANJSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

Najstarejša slovenska podporna organizacija v Ameriki . . . Posluje že 52. leto

Članstvo nad 40,000
Premoženje nad $6,000,000

Solventnost K. S. K. Jednote znaša 129.91%

Če hočeš dobro sebi in svojim dragim, zavaruj se pri najboljši, pošteni in nadsolventni podporni organizaciji,

KRANJSKO SLOVENSKI KATOLIŠKI JEDNOTI,

kjer se lahko zavaruješ za smrtnino, razne poškodbe, operacije, proti bolezni in onemoglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta pod svoje okrilje.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejše vrste certifikate sedanje dobe od $250.00 do $5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vdov in sirot. Če še nisi član ali članica te mogočne in bogate katoliške podporne organizacije, potrudi se in pristopi takoj.

Za pojasnila o zavarovanju in za vse druge podrobnosti se obrnite na uradnike in uradnice krajevnih društev K. S. K. Jednote, ali pa na:

GLAVNI URAD

351-353 No. Chicago St. Joliet, Ill.